

GUIA DOCENT

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA D'ESPANYA (14517)
LLICENCIAT EN HISTÒRIA (PLA 2000)
CURS ACADÈMIC 2006-2007

PROFESSORS:

Encarna García Monerris (Ai)
Manuel Martí Martínez (Bi)
Mª Cruz Romeo Mateo (Ci)

I.- DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura:	Història contemporània d'Espanya 1808-1939.
Caràcter:	Troncal
Titulació:	Llicenciat en Història
Cicle:	Primer cicle; Segon curs
Departament:	Història Contemporània
Professorat responsable:	Encarna García Monerris Departament d'Història Contemporània 5é Pis de la Facultat de Geografia i Història Encarna.Garcia@uv.es Manuel Martí Martínez Departament d'Història Contemporània 5é Pis de la Facultat de Geografia i Història Manuel.Marti@uv.es Mª Cruz Romeo Mateo Departament d'Història Contemporània 5é Pis de la Facultat de Geografia i Història M.Cruz.Romeo@uv.es

II.- INTRODUCCIÓ A L'ASSIGNATURA

L'assignatura *Història Contemporània d'Espanya* forma part de les matèries troncal del primer cicle de la Llicenciatura d'Història. Té una càrrega de 9 crèdits (1 crèdit = 25 hores) distribuïts en dos quadrimestres de 15 setmanes cada un. Es tracta d'una iniciació a la història contemporània d'Espanya que permeti a l'alumnat adquirir una comprensió de les dinàmiques històriques de l'Espanya dels segles XIX i XX, així com un nivell de coneixements suficients per a poder afrontar amb major profunditat altres matèries al llarg de la Llicenciatura.

III.- VOLUM DE TREBALL

Fa referència al total d'hores, presencials i no presencials, que hipotèticament dedica el o l'estudiant a l'assignatura. L'assignatura s'emmarca en un segon curs de la Llicenciatura d'Història que comprén un total d'1.500 hores (60 crèdits x 25 hores/crèdit). Com ja s'ha dit, té una càrrega de 9 crèdits, distribuïts al llarg de 30

setmanes (15 setmanes cada quadrimestre) i la distribució del volum de treball per a l'alumnat és la següent:

➔ ASSISTÈNCIA A CLASSE.

-Assistència a classes teòriques: $1'5 \text{ hores/setmana} \times 30 \text{ setmanes} = 45 \text{ hores curs}$.

- Assistència a classes pràctiques: $0'5 \text{ hores/setmana} \times 30 \text{ setmanes} = 15 \text{ hores curs}$.

➔ ESTUDI GENERAL I PREPARACIÓ D'EXÀMENS. *És el temps dedicat a preparar classes i exàmens.*

- Estudi habitual de continguts per a la preparació de les classes teòriques: $1'5 \text{ hores/setmana} \times 30 \text{ setmanes} = 45 \text{ hores}$.

- Preparació de treballs pràctics de classe: $0'5 \text{ hores/setmana} \times 30 \text{ setmanes} = 15 \text{ hores}$

- Estudi per a la preparació d'exàmens: 70 hores/curs

➔ ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES. *Es tracta de les hores que els estudiants dedicaran a xarrades i orientació per part del professorat (tutories programades...), assistència a seminaris o un altre tipus d'activitats guiades.*

- Assistència a seminaris o altres activitats guiades: 10 hores/curs

- Preparació de seminari o treball relacionat amb altres activitats guiades: 20 hores/curs

➔ REALITZACIÓ D'EXÀMENS. *Hores que l'alumnat dedica a realitzar exàmens i proves o controls d'avaluació.*

- Realització d'exàmens o proves d'avaluació: $2 \text{ exàmens} \times 2,5 \text{ hores cada un} = 5 \text{ hores/curs}$

En síntesi:

	Hores/curs
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRIQUES	45
ASSISTÈNCIA A CLASSES PRÀCTIQUES	15
ESTUDI I PREPARACIÓ DE CLASSES TEÒRIQUES	45
ESTUDI I PREPARACIÓ DE CLASSES PRÀCTIQUES	15
ESTUDI I PREPARACIÓ D'EXÀMENS	70
REALITZACIÓ D'EXÀMENS	5
ASSISTÈNCIA A SEMINARIS I ACTIVITATS	10
PREPARACIÓ SEMINARI O ALTRES ACTIVITATS	20
TOTAL VOLUM TREBALL	225

IV.- OBJECTIUS GENERALS

Els objectius generals de l'assignatura *Història Contemporània d'Espanya* són els següents:

- a) Proporcionar als estudiants un coneixement bàsic dels grans processos de canvi social i econòmic, així com de les grans transformacions polítiques, l'evolució dels moviments socials i del pensament polític en l'època contemporània.
- b) Introduir l'alumnat en algun dels grans debats historiogràfics actuals.
- c) Introducció, en un nivell elemental, dels principals conceptes d'anàlisi utilitzats en la història contemporània: classe, gènere, revolució, nació, Estat, liberalisme, democràcia, etc.

V.- CONTINGUTS

L'assignatura *Història Contemporània d'Espanya* s'estructurarà en una sèrie de grans blocs corresponents a processos i moments històrics en el si de la qual adquireixen significat aspectes més concrets de l'esdevindre històric. Aquests blocs són:

- 1.- La crisi de l'Antic Règim i la revolució liberal: finals del segle XVIII fins a 1844.
- 2.- L'època de les burgesies i del capitalisme a Espanya: processos de transformació econòmica i social en el segle XIX.
- 3.- L'anàlisi social de la política: l'exemple del sistema polític de la Restauració. De la política liberal a la societat de masses .
- 4.- Les alternatives a la crisi de l'Estat liberal: Dictadura i Democràcia en l'Espanya d'entreguerres.

VI.- DESTRESES QUE CAL ADQUIRIR

El domini de l'assignatura suposa no sols l'adquisició d'uns coneixements bàsics sobre la història contemporània d'Espanya, tant en els seus aspectes concrets com en la seua vessant historiogràfica, sinó també el desenvolupament, a través d'ella, d'una sèrie d'habilitats, mètodes i formes de raonament i competències que inicien l'estudiant en l'especificitat del coneixement històric i en els modes d'accedir-hi:

- a) Introducció a la noció de "temps històric" com a temps social i històricament construït, diferent de la pura relació diacrònica o "natural" dels esdeveniments i processos.
- b) Introducció a la noció d'història que unisca la percepció correcta i crítica dels tres temps (passat, present i futur), així com de la relació entre ells.
- c) Introducció als fonaments del raonament multicausal que acostume l'alumnat a perspectives interrelacionades i globals, així com a les comparades.
- d) Introducció a les principals formes d'explicació en història: funcional, genètica, causal, intencional...
- e) Els valors en la Història: relativisme cultural i els seus límits, la tolerància, el respecte als drets humans, dialèctica entre l'universal i el particular...
- f) Usar els instruments de recopilació d'informació, com ara catàlegs bibliogràfics, inventaris d'arxius, referències electròniques, fonts diverses.
- g) Adquisició d'un bagatge de coneixements suficients i pertinent, d'acord amb els objectius marcats en cada matèria, de la història d'Espanya.

VII.- HABILITATS SOCIALS

Es tracta d'un conjunt d'habilitats, destreses, actituds i valors que el o l'estudiant haurà de configurar al llarg del seu aprenentatge i l'adquisició del qual haurà de realitzar-se a través de les diverses matèries que configuren el pla d'estudis de la carrera. És, per tant, un conjunt d'objectius compartits per tot el professorat com a elements de caràcter social, ètic i acadèmic definitoris de la professió i de la llicenciatura d'Història:

- a) Comunicació oral i escrita adequada
- b) Capacitat de gestió de la informació
- c) Capacitat d'anàlisi i de síntesi
- d) Habilitats per a argumentar amb criteris racionals
- e) Aprenentatge autònom
- f) Treball en equip
- g) Motivació per l'esforç i per la qualitat
- h) Adquisició d'un compromís ètic amb l'entorn social

VIII.- TEMARI I PLANIFICACIÓ TEMPORAL

Assignatura: *Història Contemporània d'Espanya*
Duració: 30 setmanes

	TEMA	Setmanes
1	La revolució liberal i el problema historiogràfic. Crisi de l'Antic Règim i dinàmica revolucionària entre 1808 i 1844.	7,5
2	El desenvolupament del capitalisme espanyol (segle XIX).	7,5

	Transformacions estructurals i consolidació de l'economia capitalista i de la societat burgesa.	
3	El sistema polític de la Restauració (1875-1923). Dinàmica, conformació i crisi de l'espai sociopolític de l'Estat liberal. La crisi del sistema restauracionista.	7,5
4	De la crisi de la monarquia liberal a la Segona República. Dictadura de Primo, Segona República: la fallida de la democràcia.	7,5

IX.- BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

1) Manuals obligatoris per a la preparació de l'assignatura:

BERNECKER, W. I., *España entre tradición y modernidad. Política, economía, sociedad (siglos XIX y XX)*, Madrid, Siglo XXI, 1999.

JOVER ZAMORA, J. M^a, GÓMEZ-FERRER, G., FUSI AIZPÚRUA, J. P., *España: sociedad, política y civilización (siglos XIX y XX)*, Madrid, Debate, 2001.

2) Bibliografia general i de consulta:

Historia de España (fundada per R. MENÉNDEZ PIDAL i dirigida per J. Mª JOVER), de l'editorial Espasa-Calpe, Madrid:

- vol. 26: M. ARTOLA: *La España de Fernando VII*, 1968.
- vol. 34: *La era isabelina y el Sexenio democrático (1834-1874)*, 1981
- vol. 37: *Los comienzos del siglo XX: la población, la economía, la sociedad, 1898-1931*, 1984

Historia de España (dirigida per A. DOMÍNGUEZ ORTIZ) de l'Editorial Planeta, Barcelona:

- vol. 9: *La transición del Antiguo al Nuevo Régimen (1789- 1874)*, 1987
- vol. 10: *La Restauración (1874-1902)*, 1988
- vol. 11: *Alfonso XIII y la Segunda República (1902-1939)*, 1991

Historia de España (dirigida por M. TUÑÓN de LARA), de l'editorial Labor, Barcelona:

- vol. 7: E. FERNÁNDEZ de PINEDO i altres: *Centralismo, Ilustración y agonía del Antiguo Régimen (1715-1833)*, 1980
- vol. 8: *Revolución burguesa, oligarquía y constitucionalismo (1834-1923)*, 1981
- vol. 9: *La crisis del Estado: dictaduras, República y guerra (1923-1939)*, 1985

BAHAMONDE, A., MARTÍNEZ, J. A.: *Historia de España. Siglo XIX*. Madrid, Cátedra, 1994.

BAHAMONDE, A. (coord.): *Historia de España, 1875-1939*. Madrid, Cátedra, 2000.

CARR, R.: *Historia de España, 1808-1875*. Barcelona, Ariel, 1982

CARR, R.: *España: de la Restauración a la democracia*. Barcelona, Ariel, 1994.

FUSI, J. P., PALAFOX, J.: *España: 1808-1996. El desafío de la modernidad*. Madrid, Espasa-Calpe, 1997

PÉREZ PICAZO, Mª T.: *Historia de España del siglo XX*. Barcelona, Crítica, 1996.

SÁNCHEZ GIMÉNEZ, J.: *La España contemporánea*. Madrid, Istmo, 1991 (3 vols.: I, *De 1800 a 1874*; II, *De 1875 a 1931*; III, *De 1931 a nuestros días*)

SHUBERT, A.: *Historia social de España, 1808-1990*. Madrid, Nerea, 1990.

AQUESTA RELACIÓ BIBLIOGRÀFICA, OBLIGATÒRIA I DE CONSULTA, S'ACOMPANYARÀ, SI ÉS EL CAS, D'UN DOSSIER D'ARTICLES QUE ES COMUNICARÀ AL COMENÇAMENT DE CURS.

X.- METODOLOGIA

El desenvolupament de l'assignatura ha de comportar un canvi substantiu en el procés d'ensenyament-aprenentatge, la qual cosa implica un doble compromís, tant per als estudiants com per al professorat:

- a) Per part del professorat, abandonar el tradicional mètode d'ensenyança basat en la utilització abusiva de la classe magistral i substituir-lo per un altre que abraça la diversitat de possibilitats en la seua relació amb l'aprenentatge de l'alumne: direcció, orientació, explicació, atenció personalitzada, ús de noves tecnologies, etc.
- b) Per part de l'alumnat, abandonar la seua actitud passiva de mer receptor d'un "missatge" i substituir-la per una predisposició a un aprenentatge actiu, participatiu, autònom i crític que estiga basat, a més, en un treball continu.

Cal tindre en compte que només des d'aquest últim punt de vista adquireix sentit la nova valoració dels crèdits ECTS que consideren, tal com ha quedat arreplegat en l'apartat III d'aquesta Guia, el volum total del treball que els estudiants han de dedicar per a superar una matèria.

Per part del professorat, el seu compromís ha d'anar més enllà d'una mera traducció dels crèdits actuals als nous criteris dels ECTS, és a dir, més enllà d'una

mera readequació de l'horari de classes segons criteris de classes teòriques/classes pràctiques o classes presencials/ no presencials.

D'acord amb açò, la metodologia que se seguirà en la present assignatura és la següent:

- 1) Hi haurà a la setmana dues hores de classes presencials, és a dir, d'activitat en l'aula habitual de l'assignatura o del grup. Aquestes hores es distribuïran de la manera següent:

Classes teòriques: 2/3 del total d'hores assignades a cada tema. Durant elles, el professorat exposarà i explicarà aquells elements fonamentals que han de guiar l'estudiant en l'estudi i comprensió del tema en qüestió. És fonamental que realitzen, de forma prèvia a l'exposició del professorat i a cada tema, una lectura d'aquell manual o d'aquells textos que prèviament s'indican. La dita lectura i preparació serà obligatòria i objecte d'un control o avaluació contínua, tal com s'indica en el corresponent apartat d'aquesta Guia.

Classes pràctiques: 1/3 del total d'hores assignades a cada tema. Durant aquest temps s'aprofundirà, a través de materials diversos, en aquells aspectes que es consideren més importants o significatius del tema. Els materials seran lliurats amb anterioritat pel professorat als alumnes i aquests han de procedir a la seua preparació. Aquestes classes seran participatives i els estudiants assumiran, rotativament i alternativa, la responsabilitat de la seua exposició. També, tal com s'indicarà en l'apartat corresponent, la preparació i participació en les classes pràctiques seran obligatòries i objecte d'avaluació. Les sessions s'aprofitaran per a introduir i habitar l'alumnat en el maneig d'aquells materials i tècniques propis de la disciplina històrica.

- 2) Activitats teoricopràctiques complementàries

Es dedicaran a l'exposició, posada en comú i discussió d'aquells materials i bibliografia determinats prèviament pel professorat.

Prèvia la determinació del tema, els estudiants del seminari s'iniciaran també en la tècnica de recerques bibliogràfiques, fonts arxivístiques o de premsa i material audiovisual, etc.

Es valorarà especialment la capacitat expositiva, de comprensió, síntesi i de crítica.

Servirà també, si és el cas, per a realitzar el seguiment pertinent de la labor prèvia i continuada de l'alumnat respecte a la preparació de l'assignatura.

Aquestes activitats es programaran amb antelació i els professors encarregats de cada un dels grups determinaran el seu contingut i mètode d'avaluació.

3) Assistència a tutories no programades:

Els estudiants d'un grup podran assistir a les hores d'atenció a estudiants que té programades cada professor, per a realitzar consultes sobre qualsevol tema o aspecte relacionat amb l'assignatura i, si és el cas, el treball.

Aquestes consultes es poden realitzar també a través d'e-mail en el moment en què el o l'estudiant considere oportú, dins de la disponibilitat horària del professorat.

4) Tutories programades. Si és el cas, el professor/a comunicarà la realització d'una sèrie d'entrevistes amb els estudiants per a:

Seguiment dels treballs que s'estiguen realitzant voluntàriament.

Seguiment i control de lectures i altres activitats.

HORARI GENERAL DE TUTORIES

Per determinar

CRONOGRAMA DE L'ASSIGNATURA

Per determinar

XI. - AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

Els criteris i procediments d'avaluació aplicats a aquesta assignatura seran els següents:

1.- Periòdicament s'avaluarà, segons determine el professor del grup, el procés continuat per part dels estudiants de la preparació de les classes teòriques a través dels manuals i materials que s'assenyalen. L'objectiu final d'aquestes avaluacions i els seus resultats és que l'estudiant tinga un nivell d'informació suficient sobre el seu grau de compromís i sobre el seu procés d'adquisició de coneixements bàsics al llarg de l'assignatura.

El conjunt d'aquestes verificacions de lectures i processos de comprensió suposarà un 25 % de la nota final de curs.

2.- De la mateixa manera, s'avaluarà la preparació i participació en les classes pràctiques i seminaris. Ací es valorarà de manera especial la capacitat de resolució

d'aquells aspectes que es presenten, així com les habilitats fonamentals d'expressió oral, explicació, maneig de tècniques, capacitat de síntesi, valoració crítica, etc.

El conjunt d'aquesta avaluació suposarà un 25 % de la nota final de curs

3.- Es realitzaran dos exàmens parcials al llarg del curs: el primer al final del primer quadrimestre i el segon al final del segon. Cada un d'ells versarà sobre la matèria vista i explicada fins aqueix moment en classe. Els exàmens seran escrits i es valoraran d'ells els aspectes següents:

- nivell de coneixements d'acord amb els objectius de l'assignatura.
- expressió escrita correcta, tant des del punt de vista expositiu com terminològic.
- capacitat de relació i raonament.

Els dos exàmens parcials suposaran un 50% de la nota final de curs.

Exàmens escrits	50%
Preparació de classes, lectures.	25%
Activitats teoricopràctiques/seminaris.	25%
TOTAL	100